

Minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak Criminaliteitsfenomenen
Aanpak criminaliteitsfenomenen

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Brief Tweede Kamer aanpak van explosies

Datum
28 juni 2024

Onze referentie
5550636

Afstemming met
Politie, OM, DGPenV, DGRR,
DVB, DGO, NCTV, DCOM

Bijlage(n)
2

Bijlage(n)

1. Conceptbrief aan de Tweede Kamer
2. Quickscan IAT Aanslagen met explosieven op woningen en bedrijven

1. Aanleiding

Tijdens de begrotingsbehandeling 2024 van het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn twee moties van de leden Mutluer (GL/PvdA) en Boswijk (CDA) aangenomen, waarin de regering verzocht wordt:

1. Onderzoek te doen naar het fenomeen van aanslagen met explosieven in wijken en de aanpak daarvan;
2. In samenspraak met politie, Openbaar Ministerie, burgemeesters en andere partijen te komen tot integrale samenwerking en een handelingskader bij de aanpak van explosies in wijken naar het voorbeeld van de Taskforce Overvallen.

2. Geadviseerd besluit

U wordt verzocht in te stemmen met:

- Verzending van bijgaande conceptbrief aan de Tweede Kamer, waarin u een eerste uitwerking geeft van de wijze van uitvoering van de beide moties;
- Verzending van de quickscan van het Informatie Analyse Team (IAT) als bijlage bij de brief aan de Tweede kamer.

3. Kernpunten

- Het IAT heeft op 5 juni een quickscan opgeleverd die een eerste en voorlopig beeld geeft van het fenomeen explosies. Daarnaast heeft de politie aanvullende bevindingen met het departement gedeeld over de problematiek.
- Het voorlopige beeld krijgt verdere diepgang met de oplevering van een fenomeenanalyse door de politie, die naar verwachting vlak na de zomer gereed zal zijn.
- Eveneens op 5 juni 2024 heeft u ingestemd met de nota waarin de contouren voor de aanpak van explosies geschetst zijn.
- In de kern behelst de vormgeving van de bij motie gevraagde integrale samenwerking de volgende aspecten:

- De oprichting van een publiek-privaat gremium. Dit zogenoemde Strategisch Offensief Tegen Explosies (SOTE) stelt vast wat ieder van de deelnemende partijen kan en moet doen om de lokale driehoeken in staat te stellen de problematiek adequaat aan te pakken. Zo kan het Rijk bijdragen aan het inzichtelijk maken van het fenomeen en het op Europees niveau agenderen van de vuurwerkproblematiek.
- In een voorbereidingsgroep ressorterend onder SOTE worden de overleggen voorbereid en wordt gezorgd voor het opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak.
- Een landelijk netwerk voor gemeenten met een explosies-problematiek zorgt voor de aansluiting van deze gemeenten bij de voorgestelde aanpak.
- Op het departement is een JenV-brede werkgroep actief die zorgdraagt voor de afstemming van de SOTE-aanpak met de lopende beleidsdossiers die raakvlakken hebben met de aanpak van explosies.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak Criminaliteitsfenomenen
Aanpak criminaliteitsfenomenen

Datum
28 juni 2024

Onze referentie
5550636

4. Toelichting

Bij de samenstelling van SOTE zijn de volgende partijen voorgesteld:

- Bestuur: een burgemeester als voorzitter namens de G4 waarvoor de G4 zelf een kandidaat zal aandragen;
- Bestuur: een burgemeester namens de G40;
- VNG: de portefeuillehouder illegaal vuurwerk;
- Ministerie van Justitie en Veiligheid: de directeur Jeugd, Familie en aanpak Criminaliteitsfenomenen bij DGSenB;
- Politie: het hoofd Operatiën, tevens dossierhouder explosies;
- Openbaar Ministerie: een door het College van Procureurs-Generaal aan te wijzen vertegenwoordiger;
- Enkele private partijen, waaronder VNO-NCW/MKB Nederland vanwege explosies gericht op bedrijfspanden, het Verbond van Verzekeraars vanwege de schade die met de explosies gemoeid is, een vertegenwoordiger van de woningbouwcorporaties vanwege de schade en eventuele nazorg.

4.1. Politieke context

- Er zijn twee moties aangenomen die de regering verzoeken om te voorzien in onderzoek naar het fenomeen en de aanpak, respectievelijk te komen tot een integrale samenwerking en een handelingskader.
- Op 13 juni heeft de Tweede Kamer een rondetafelgesprek gevoerd met:
 - Blok 1: de burgemeesters van Vlaardingingen, Rotterdam, Vijfheerenlanden en Amsterdam;
 - Blok 2: politie, Openbaar Ministerie en de Explosieven Opruimingsdienst Defensie.
 - Blok 3: drie wetenschappers.

Een verslag van het rondetafelgesprek is (nog) niet beschikbaar. In de kern vroegen de burgemeesters aandacht voor een maatschappelijk debat over drugsbeleid, een verdergaande aanpak van de productie en handel in zwaar vuurwerk, betere informatie-uitwisseling bij explosies en versterking van het preventieve jeugdbeleid. In het tweede blok was er vooral aandacht voor de mogelijkheden van de opsporing en vervolging en de schaarse capaciteit die verder rechercheren op de opdrachtgevers kan verhinderen. Daarnaast kwam de noodzaak van een (internationale) aanpak van vuurwerk aan de orde en de rol van sociale media bij het ronselen van aanslagplegers. Ten slotte gingen

de wetenschappers in het derde blok in op een effectieve preventie van jeugdcriminaliteit, de rol van de politie vooral via de wijkagenten en recherche en de noodzaak van een bredere focus, omdat aanslagen met explosieven alleen een gewijzigde modus operandi omvatten en verplaatsing naar andere geweldsmiddelen daarom niet uitgesloten is. De inzichten die verkregen zijn uit het rondetafelgesprek, zullen bij de vormgeving van de aanpak betrokken worden.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak Criminaliteitsfenomenen
Aanpak criminaliteitsfenomenen

Datum
28 juni 2024

Onze referentie
5550636

4.2. Krachtenveld

Een punt van aandacht, dat ook in het rondetafelgesprek aan de orde kwam, is de vraag of de integrale samenwerking de vorm moet krijgen van een formeel door u op te richten taskforce met een opdracht. De motie van Multuer en Boswijk stelt weliswaar de Taskforce Overvallen ten voorbeeld, maar laat bij de concrete invulling ruimte om te komen tot een andere vorm. In het rondetafelgesprek en ook in andere gesprekken met en brieven van bestuurders is de meerwaarde van een taskforce benadrukt. Zij verwijzen naar de goede resultaten die met de Taskforce Overvallen zijn geboekt en zijn van mening dat een bestuurlijk overleg geen adequate aanpak kan bieden. Het gaat om een complexe problematiek, die in een taskforce met 'doorzettingsmacht' geprioriteerd en gedurende een langere termijn van zo'n tien jaar opgepakt moet worden samen met niet-justitiële publieke en private partners. Anderen zien een landelijke rol beperkt tot onder meer onderzoek en verdiepende inzichten in de aanpak zonder dat hiervoor een taskforce benodigd is. Met SOTE wordt weliswaar formeel geen taskforce opgericht, maar wel een publiek-private aanpak voorgesteld die materieel een vergelijkbare vorm krijgt als een taskforce. Zoals in de eerdere nota aan u aangegeven is de Bestuursraad ook voorstander van een dergelijke aanpak.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
